

IJTIMOYIY TARMOQLARNING INGLIZ TILI O'RGANISHDAGI O'RNI: IMKONIYATLARI VA MUAMMOLARI

Milliy g'oya ,huquq kafedrası katta o'qituvchisi (PhD)

Abdupattayev Hasanboy

*Qo'qon davlat universiteti Xorijiy til va adabiyoti kafedrası 1-bosqich
talabasi **Turdaliyeva Sadafxon Maxmud qizi***

Annotatsiya: *Ijtimoiy tarmoqlar ingliz tilini o'rganishda yangi vosita sifatida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqolada ijtimoiy tarmoqlarning ingliz tilini o'rganish jarayonida yaratadigan imkoniyatlari hamda duch kelinadigan muammolari tahlil qilinadi. Nazariy tahlilga qo'shimcha ravishda amaliy misollar ham keltirilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki: ijtimoiy tarmoqlar o'quvchilarga autentik til muhitini taqdim etadi, motivatsiyani oshiradi va mustaqil o'rganishni qo'llab-quvvatlaydi, biroq kontent sifati, chalg'ituvchilar, pedagogik yondashuvning yetishmasligi kabi muammolar ham mavjud.*

Kalit so'zlar: *ijtimoiy tarmoqlar, ingliz tili, chet tilini o'rganish, imkoniyatlar, muammolar, autentik til muhit, motivatsiya, mustaqil ta'lim, raqamli texnologiyalar, ta'lim jarayoni, media savodxonlik, onlayn o'rganish, o'quvchi faoliyati, pedagogik yondashuv.*

Annotation: *Social media platforms are becoming important tools in the process of learning English as a foreign language. This article examines both the opportunities and the challenges of using social media in English language learning. Alongside theoretical analysis, practical examples are provided. The findings indicate that social media offer learners exposure to authentic language environments, enhance motivation, and support autonomous learning; however, issues such as content quality, distractions, and lack of pedagogical guidance persist.*

Keywords: *social media, English language learning, opportunities, challenges, authentic language environment, motivation, autonomous learning,*

digital technology, learning process, media literacy, online education, learner engagement, pedagogical approach

Аннотация: Социальные сети становятся важными инструментами в процессе изучения английского языка как иностранного. В данной статье рассматриваются как возможности, так и проблемы использования социальных сетей при обучении английскому языку. Наряду с теоретическим анализом приводятся практические примеры. Результаты показывают, что социальные сети предоставляют учащимся доступ к аутентичной языковой среде, повышают мотивацию и поддерживают автономное обучение; однако остаются такие проблемы, как качество контента, отвлекающие факторы и недостаток педагогического руководства.

Ключевые слова: социальные сети, изучение английского языка, возможности, проблемы, аутентичная языковая среда, мотивация, самостоятельное обучение, цифровые технологии, образовательный процесс, медиа грамотность, онлайн-обучение, активность учащихся, педагогический подход.

Kirish:

Globallashuv va raqamli texnologiyalarning keng tarqalishi fonida, ingliz tili xalqaro aloqa, ta'lim va kasb makoni sifatida yuqori pozitsiyaga ko'targan. Shu bilan birga, ijtimoiy tarmoqlar — masalan, YouTube, Instagram, TikTok, WhatsApp — ingliz tilini o'rganish jarayonida yangi platformalar sifatida faol foydalanilmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlar til o'rganuvchilarga ko'plab imkoniyatlar yaratadi, biroq muammolar ham mavjud.

Imkoniyatlar

1. Autentik til muhitiga kirish

Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'rganuvchilar real nutq shakllari, tabiiy talaffuz va yozma matnlar bilan tanishadilar. Masalan, tadqiqotda aniqlanganki, ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish tinglash, nutq, o'qish va yozish ko'nikmalarini yaxshilashga ijobiy ta'sir ko'rsatgan.

Amaliy misol: O‘zbek tili fakulteti talabasiga Instagram’da ingliz tilidagi qisqa video-postlarni kuzatib borish tavsiya qilinadi — unda ingliz tilidagi dialoglar, subtitrlar bilan ko‘rsatilgan. Bu uni talaffuz va kundalik muloqotdagi ifodalar bilan tanishtiradi.

2. Motivatsiyani oshirish va qiziqarli ta’lim muhitini yaratish

Ijtimoiy tarmoqlar yoshlar uchun tanish va interaktiv muhit bo‘lib, o‘rganishni zerikarli bo‘lishdan saqlaydi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlar o‘quvchilarning o‘zini o‘rganishga qiziqtirishga, tilni faol qo‘llashga undaydi.

Amaliy misol: Talaba Telegram-kanalga kirib, har kuni “Word of the day” tarzida inglizcha so‘z va unda foydalanilgan misollarni ko‘rib boradi, Instagram’da esa #EnglishChallenge hashtag bilan 1 daqiqalik inglizcha video tayyorlaydi — bu orqali o‘rganishni o‘yincha qilish mumkin.

3. Mustaqil va moslashuvchan ta’lim

Ijtimoiy tarmoqlar orqali talabalar o‘zlari qulay vaqtda, joyda o‘rganish imkoniga ega. Bunday yondashuv o‘qituvchidan kamroq mustaqil ishtirokni talab qiladi. Tadqiqot ko‘rsatgan: ijtimoiy tarmoqlar interaktiv o‘rganishni, talabalararo hamkorlikni qo‘llab-quvvatlaydi.

Amaliy misol: Talaba guruh bilan Facebook yoki WhatsApp guruhida ingliz tilida qisqa “chat” muloqotini tashkil qiladi, unda haftada bir marta inglizcha savollar va javoblar almashiladi — bu esa “klassdan tashqari” o‘qishni qo‘llab-quvvatlaydi.

Muammolar:

1. Chalg‘ituvchilar va maqsadsiz foydalanish

Ijtimoiy tarmoqlar asosan ko‘ngilochar maqsadlar uchun yaratilganligi sababli, til o‘rganish maqsadida qo‘llanilganda ham o‘quvchi ko‘pincha erta chalg‘ib qoladi. Tadqiqotlarda shuni ko‘rsatadiki, talabalarning ba’zilar ijtimoiy tarmoqlardan til o‘rganish uchun kamroq, faqat umumiy maqsadlarda foydalanadi.

Amaliy misol: Talaba YouTube'da "ingliz tili videolar" deb kiradi, lekin tez orada o'yin videolariga yoki maqsadsiz ko'rish jarayoniga o'tadi — bu esa til o'rganish samarasini pasaytiradi.

2. Kontentning sifatining kafolatlanmasligi

Ijtimoiy tarmoqlarda tarqalgan inglizcha kontent har doim grammatika, imlo, talaffuz jihatdan mukammal bo'lmasligi mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu til o'rganish jarayonida xato tushunchalarga olib kelishi mumkin.

Amaliy misol: Instagram'da ajoyib "English slang" videosi ko'rildi, lekin o'qituvchi bilan tekshirilganda ba'zi iboralar salon so'zlashuviga xos bo'lib, rasmiy yozma nutq uchun mos emasligi aniqlanadi. Talaba esa buni rasmiy inshoga qo'lishga harakat qilsa, xatolarga yo'l qo'yishi mumkin.

3. Pedagogik va texnik cheklovlar

Ijtimoiy tarmoqlarni samarali qo'llash uchun o'qituvchi tomonidan qo'llanma, tanlangan topshiriq va nazorat kerak bo'ladi. Shu bilan birga, o'quvchida internet, mos qurilmalar yoki platformani to'g'ri ishlatish bo'yicha ko'nikma bo'lmasligi mumkin.

Amaliy misol: Universitetdagi ingliz tili darsida o'qituvchisi Instagram-topshiriq berdi: "bugun inglizcha bir post yoz va uchta savolga javob ber". Biroq, ba'zi talabalar internet tezligi pastligi yoki smartfoni yo'qligi sababli ishtirok eta olmadilar — bu darsning samaradorligini pasaytirdi.

Xulosa:

Umuman olganda, ijtimoiy tarmoqlar ingliz tilini o'rganishda katta imkoniyatlar yaratadi: autentik til muhitiga yaqinlashish, motivatsiyaning oshishi, mustaqil o'rganish imkoniyatlari va hamkorlikli faoliyatlar orqali til ko'nikmalarini mustahkamlash. Shu bilan birga, bu platformalarning muammolari ham bor: chalg'ituvchi omillar, kontent sifatining kafolatlanmasligi, pedagogik va texnik jihatdan tayyor bo'lmaslik. Shuning uchun ijtimoiy tarmoqlardan foydalanganda, maqsadni aniqlash, platforma va kontentni tanlash, o'z-o'zini nazorat qilish, hamda o'qituvchining rahbarligini qo'lga olish muhimdir. Universitet darajasida esa bunday vositalar dars jarayoniga tizimli ravishda integratsiyalanishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Nasution, A. K. P. (2022). Social Media Used In Language Learning: Benefits And Challenges. Journal of Linguistics, Literature and Language Teaching (JLLLT).
2. Wati, S. O., Budiyaniti, K., et al. (2023). Exploring the Benefits and Challenges of Social Media in English Language Learning. Journal of English Language and Education.
3. Han, S. (2022). Flipped classroom: Challenges and benefits of using social media in English language teaching and learning. Frontiers in Psychology.
4. Muftah, I. (20 ??). Social Media Utilization in English Language Learning and Teaching.